

KOREFERÁT

k předsednické zprávě br. P. Černého (Josef Fišer, Vsetín)

Bratři a sestry, ve zprávě br. předsedy Pavla Černého mě zvlášť zaujal oddíl s názvem Cílevědomá církev. V něm je několikrát položen důraz na budování Kristova těla – církve. Z tohoto biblického obrazu je ovšem možné vyvodit i některé další důležité důsledky. Jedním z nich je často zdůrazňovaná pravda, že církev je nejen organizace, ale především organismus. V této souvislosti je ale také dobré si uvědomit, že každý organismus prochází určitým vývojem a že ho časem většinou čeká i stagnace a úpadek, případně zánik. Toto vše platí z velké části i o křesťanském sboru. Chtěl bych se proto s vámi podělit o pár podle mne aktuálních myšlenek, ke kterým mne inspiroval jeden zajímavý kurz o křesťanském vedení.

Ve vývoji křesťanského sboru můžeme rozlišit nejméně šest etap:

- 1) **Založení nového sboru**
- 2) **Rané dětství**
- 3) **Rozšíření**
- 4) **Rovnováha**
- 5) **Stagnace**
- 6) **Úpadek**

První čtyři etapy se týkají kvalitativního i kvantitativního růstu sboru, závislého kromě Ducha svatého i na kvalitním křesťanském vedení. Posledním dvěma etapám stagnace a úpadku je většinou možné se určitými postupy vyhnout. Pokud ale vedení sboru nechává věcem volný průběh nebo si většinou vybírá cestu nejmenšího odporu, čeká sbor dříve či později i nepříjemná etapa stagnace a úpadku. Kvůli nedostatku času se chci teď věnovat právě charakteristikám těchto dvou závěrečných etap vývoje sboru, protože je chápu jako určité varování před těžkými a někdy až téměř neřešitelnými sborovými problémy.

Etapa stagnace

Ve stagnujícím sboru se ztrácí nadšení, protože sbor jako celek ztloustl a zpohodlněl. Do vedení se už nedostávají lidé s odvážnými vizemi, ale spíš ti, kteří se zaměřují na péči o „domácí víry“ a o sborový provoz. Zdůrazňuje se vlastní sborová identita, která by mohla být ohrožena přílivem nových lidí. Začíná se idealizovat minulost a ve sboru se jen velmi těžko prosazují nové myšlenky. Z toho vzniká určité napětí a začínají se zhoršovat vzájemné vztahy.

Etapa úpadku

Tato vývojová fáze je nutným následkem toho, že se v předcházející etapě stagnace nepodnikly žádné kroky, vhodné k nápravě. V takové situaci se pak hlavním programem sboru stává přežití, protože na nic jiného už nezbývá energie. Sbor se stále více zaměřuje jen sám na sebe, protože se ztrácí zaměření na Pána Ježíše a na evangelizaci. Začíná se dávat přehnaný důraz na nepodstatné věci a mezi členy se stále častěji objevuje nedůvěra, konflikty a boj o moc.

Ve vedení jsou lidé, zaměřeni na ochranu a idealizaci vlastní sborové minulosti. Jejich velmi častým argumentem je věta „takhle se to u nás nikdy nedělalo“. Odvrátit úpadek a případně i zánik takového sboru je velmi těžké, protože noví lidé většinou vycítí napětí a nelásku a jen málokdo nastoupí do „potápějící se lodi“.

Jak se dá takovému neslavnému závěru sborové práce zabránit? Na začátku každé pozitivní změny samozřejmě musí být modlitební zápas. Velkým úspěchem je už to, když se sbor

pokusí o změnu hned na začátku fáze úpadku nebo ještě lépe hned ve fázi stagnace. Zde hraje velkou roli vedení sboru, které musí podstatně změnit dosavadní způsob práce. Toho se často nedá dosáhnout jinak než personálními změnami vedoucích pracovníků. Vedení totiž musí připravit jasný program vyhledávání, výchovy a duchovního růstu nových vedoucích. Částečně tomu mohou pomoci i různé biblické školy a semináře, ale největší vliv má domácí podpora ve sboru. Vedení sboru také musí členům v prorockém pohledu představit novou vizi a podniknout kroky k jejímu uskutečňování. Možná bude třeba změnit bohoslužby tak, aby oslovovaly jinou skupinu posluchačů než dosud. Jindy zase pomůže založení nové misijní stanice s podstatně odlišným typem práce než v dosavadním sboru. Jiné podmínky prostě vyžadují jiná řešení.

Tímto způsobem se sbor vlastně vrací do některé ze svých předcházejících růstových fází, i když třeba za úplně jiných podmínek. Odvrácení stagnace a úpadku sboru ale vždy znamená dlouhodobý proces. Ten vyžaduje od vedoucích i členů sboru ochotu k pokornému hledání Boží vůle i odvahu k novým a často netradičním řešením.

Děkuji vám za pozornost.

KOREFERÁT

k předsednické zprávě br. P. Černého (Bronislav Kaleta, Praha 3)

Ve svém příspěvku chci vyjít od otázky, kterou v předsednické zprávě najdeme ve 4. odstavci *Cílevědomá církev*. Bratr Pavel Černý se ptá: „*Co je Božím záměrem pro církev v naší zemi?*“ a zároveň naznačuje některé odpovědi. Z nich chci zdůraznit *úkol nesení evangelia a úkol budování živých a zdravých sborů*. Tuto otázku připomínám proto, že ji považuji pro naši práci za klíčovou. Není pro nás v Církvi bratrské, v jednotlivých sborech nic důležitějšího, než znát Boží vůli a podle ní žít! Setkáváme se zde ovšem s jedním problémem. *Rick Warren*, autor stejnojmenné knihy, ve 2. části na konci 3. kapitoly zmiňuje studii jednoho církevního poradce, který v 1000 sborech položil členům otázku: „*K čemu je zde církev?*“ 89% dotázaných odpovědělo, že „*Posláním církve je starat se o mé potřeby a potřeby mé rodiny.*“ Pouze 11% odpovědělo biblicky správně, že „*Posláním církve je získávat lidi pro Krista.*“ Pak stejnou otázku dostali kazatelé a výsledek jejich odpovědí byl přesně obrácený: 90% kazatelů odpovědělo, že *posláním církve je získávat svět pro Krista*, a 10% zastávalo názor, že *církev se má starat o potřeby lidí*. Autor konstatuje, že při tomto stavu věcí se nemůžeme divit tomu, že je ve sborech tolik konfliktů, zmatku a že sbory stagnují. Pokud nejsou kazatel a sbor zajedno v tom, jaký je smysl existence církve, pak jsou názorové rozdíly, napětí a konflikty nevyhnutelné.

Nevím, jak by podobný průzkum dopadl v Církvi bratrské. Ale mám takové tušení, že bychom zjistili něco podobného, totiž: že se pohled kazatelů na jedné straně a pohled členů církve na straně druhé od sebe podobně diametrálně liší a že tak máme v organismu církve „brzdu“, která blokuje zdravý duchovní život a růst.

Jedna z možností, jak se dá takový stav věcí vysvětlit, je ta, že kazatelé vstupují do sborové práce vybaveni sice správnými biblickými důrazy a názory, ale že je už nedokáží dostatečně jasně a přesvědčivě předat sboru. *Potud* by to byl úkol pro kazatele, aby se „cílevědomě“ soustředili na tento důraz a pilně a věrně pracovali na „výchově“ sboru k misijní otevřenosti a angažovanosti. Otázka misie a evangelizace je ovšem jen jednou otázkou, i když zásadní. Takových otázek důležitých pro sborovou práci, u kterých má sbor často jiný názor než kazatel, je víc. Zdá se tedy, že samotní kazatelé nestačí na to, aby se ve sborové práci dařilo prosadit zdravé biblické principy a podle nich se sborem pracovat. Zdá se, že nám ještě něco chybí, že potřebujeme „nástroj“, který tyto principy pomůže uvádět do života.

Br. předseda Černý dále ještě říká, že „*principy jsou, zdá se, jasné*“. Nejsm si tím úplně jist, že tomu tak je. Ale i kdyby to byla pravda, *principy nestačí jen kázat* a vyučovat. Správné principy je třeba „přetransformovat“ na praktické programy, jinak z nich ve sborové práci moc nezůstane. To, co potřebujeme, jsou nové cesty a způsoby, jak dnes můžeme žít s Kristem a pro Krista věrohodně, autenticky, přitažlivě na rovině osobní i sborové. Právě živé a misijně „otevřené“ sbory mohou být tím nástrojem, který může náš Pán Ježíš Kristus použít. A zde mi leží na srdci ještě *jedna otázka*:

Nestojíme v dnešní situaci na křižovatce a před rozhodnutím pro určitou změnu? Myslím tím rozhodnutí pro takové *struktury sborové práce*, které odpovídají *nejlépe* biblickým důrazům a principům a které stojí *nejblíže* potřebám lidí naší doby. Myslím takové struktury, které jsou nosné a které duchovní život nebrzdí, ale podporují. Nevím, jak by tyto struktury měly v našich podmínkách vypadat. Vím jen jedno, že biblický model takové práce z knihy Skutků zní „*církev po domech*“. To je model, který stojí nejblíže životu, jak životu každodennímu, tak životu duchovnímu. To je model, kterému Bůh v začátcích Církve požehnal. To je model práce, který umožňoval využívat většinu možností a většinu potenciálu. Ptám se dnes, zda Boží cesta pro nás nevede právě tudy... Máme zdravé učení, dobrou spirituální tradici a velký potenciál věřících, i nových věřících. V poslední době mám čím dál silnější dojem, že „ztráty“ v naší práci jsou větší než „zisky“, a to právě pro chybějící anebo nedostatečné anebo nevyhovující struktury. Potřebujeme duchovní obnovu, ale také reformaci církevních struktur.

Vysvětlení:

„*Církev po domech*“ je jen biblický příklad, který může dostat v podmínkách naší práce konkrétní podobu. Naším úkolem je pojmenovat principy, přetvořit je do praktických sborových programů a tak vytvořit nové struktury sborové práce, které budou podporovat a předávat biblické důrazy a podporovat duchovní růst jednotlivců i sborů.

Pro sebe jsem si jako strategicky důležité principy sborové práce vyjmenoval následující:

- princip evangelizace - vedení k víře,
- princip učednictví - vedení k duchovnímu růstu,
- princip výchovy pracovníků - vedení ke službě a zapojování do služby,
- princip vedení – péče o pracovníky/zvláště vedoucí pracovníky

Doporučená literatura k tématu:

Christian A. Schwarz, Přirozený růst církve, Luxpress 1996

Christian A. Schwarz, Die dritte Reformation, 1993, str. 96nn

Rick Warren, Kirche mit Vision, Projektion J Verlag, Asslar 1998 (orig. *Purpose Driven Church*)